

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

Ugens overskrifter

Hygge og dialog

[KONTAKT] På Margrethegården i Slesvig forstås det at hygge sig - også ude, når vejret ellers tillader det.

Læs mere på KONTAKT side 2

Lejr og kunst

[KONTAKT] Institutionen Vesterled har ikke blot fået en ansigtsløftning i form af en ny hovedbygning. Man har også fået kunst på væggen.

Læs mere på KONTAKT side 3

Frisere og historie

[KONTAKT] Frisere er aktuelt og historisk bevidste, men nu levendegør de også deres historie gennem foreningen Frisia Historica.

Læs mere på KONTAKT side 4

Mod og sjov

[KONTAKT] Når rugbrødsfolket med deres T3 ere okkuperer militært og andet vanskeligt terræn, skal der mod til, men det er også sjovt.

Læs mere på KONTAKT side 5

Aktiv Café Kejtum

Fra Aktiv Café Kejtums »åbne petanque-bane« en søndag i juli. (Foto: privat)

Glade ansigter

[KONTAKT] Der var vel 35 glade ansigter at se, da Aktiv-Café Kejtum holdt »åbne petanque-bane« en søndag i juli. Caféen havde inviteret de handicappede fra »Lebenshilfe Sylt« til at være med. De dukkede op med 10 handicappede og to hjælpere, og sammen oplevede alle en uforglemmelig eftermiddag, med petanque, stige-golf, vikingespil, badminton og »Sylter Schietwetter«-spil.

Desuden serveredes kaffe, te og sønderjydsk kagebord. Det var smittende at se de glade gæster fra »Lebenshilfe« - selv solen kom frem og gjorde sit til denne dejlige eftermiddag. Gæsterne blev sendt hjem med en buket blomster hver og lovning om, at arrangementet gentages næste år. Tusind tak, kære »aktivister«, for jeres insats, både for kagebagningen og hjælsomheden over for gæsterne.

Aktiv Café Kejtum er hele øen Silds aktive mødested den første og tredje onsdag i måneden kl. 18-22. Kontakt undertegnede på tlf. 04651-449474 eller e-mail petermatjes@hotmail.com. Hjemmesiden www.aktivcafe-sylt.de er under opbygning.

Peter Petersen,
Aktiv-Café Kejtum

Grenzüberschreitend

»Hej Danmark«

[KONTAKT] In Unternehmen in und um Aabenraa arbeiten 17 Auszubildende aus Schleswig-Holstein seit dem 8. August für zwei Wochen praktisch. Hier erhalten sie, die vorher dänische Sprache und Gepflogenheiten trainiert haben, einen Einblick in die dänische Arbeits- und Lebenswelt, um dann mit neuen Erkenntnissen und Erfahrungen in die eigenen Betriebe zurück zu kehren. Möglich macht dies das Projekt COOL von der Wirtschaftsakademie SH und der EUC Syd. Es entstehen den jungen Leuten keine Kosten, da

das Projekt vom Europäischen Sozialfonds gefördert wird Jugendliche, die auch Sprach- und Berufserfahrungen bei europäischen Nachbarn sammeln möchten, wenden

sich an Stephan Jung, Wirtschaftsakademie SH, 04821 7702-514, stephan.jung@wak-sh.de oder www.facebook.com/LernenInEuropa.

sd

17 Jugendliche aus Flensburg und Umgebung sammeln z. Zt. Erfahrungen in dänischen Betrieben. (Foto: WAK SH)

Tams-Jørgensen-Preis

Einsendeschluss 1. September

[KONTAKT] Dass der Wind in den Frieslanden nicht selten einmal stürmische Ausmaße annimmt, dürfte jedem, der hier lebt, aufgefallen sein. Doch wie drückt man die Stärke aus, mit der der Wind sich bemerkbar macht? Ist es noch eine „frische Brise“ oder doch schon ein „steifer Wind“, der einem da gerade die Haare zerzaust? Im den meisten Sprachen kann man sich längst an der sogenannten Beaufort-Skala orientieren, die den Wind in zwölf verschiedene Stärken einteilt und seine Auswirkungen auf die Umwelt beschreibt. Doch bislang fehlen Übersetzungen dieser Einteilung auf

Friesisch. Das soll sich jetzt ändern: Zum zweiten Mal wird nun die Tams-Jørgensen-Preisauflage des Nordfriisk Instituut ausgeschrieben. Die diesjährige Herausforderung besteht darin, eine Beschreibung der einzelnen Windstärken und des dazugehörigen Seegangs gemäß der Beaufort-Skala für Nordfriesisch, Westfriesisch und Saterfriesisch zu entwickeln. Einsendeschluss ist der 1. September. Es können Einzelpersonen oder Gruppen teilnehmen. Als Wettbewerbsbeitrag reicht eine friesische Übersetzung. Eine vom Nordfriisk Instituut benannte Jury wählt den überzeugendsten Vorschlag aus und vergibt einen Preis in Höhe von 250 Euro.

Der Rechtsweg ist ausgeschlossen. Das Preisgeld wird gestellt aus den Erträgen des 2005 gegründeten Tams-Jørgensen-Fonds, benannt nach dem ersten Leiter des Nordfriisk Instituut. Wer also gute Ideen hat, schickt seinen friesischsprachigen Beitrag ans Institut, Süderstraße 30, 25821 Bräist/Bredstedt, E-Mail: info@nordfriiskinstituut.de Auf www.nordfriiskinstituut.de/newletterabo.php findet man einige nützliche Links zur Beaufort-Skala.

Frugtbar samarbejds-kultur

[KONTAKT] Genopstillingen af Flensborg-løven – også kaldet Istedløven – på Flensborgs gamle kirkegård den 10. september er en yderligere gestus for en frugtbar samarbejds-kultur. Den dag viser flensborgerne og Kongeriget Danmark, at fredstiderne har fundet fodfæste i grænsebyen og grænselandet. Tak til Flensborg og Danmark, der her viser, at »fred ernærer, krig fortærer«.

Denne grænse-læring er der brug for mange steder i verden og især i Europa. Mindretalsunionen FUEV, som det tyske og danske mindretal i grænselandet har stået fadder til, er tag-organisation for de europæiske mindretal, der i mange europæiske kringelkroge ikke nyder samme rettigheder, som vi tager for givet.

SSF har sammen med SdU, Skoleforeningen og SSW deltaget i FUEVs årlige kongres, der i år blev holdt i Østrigs Burgenland. Som gæster hos burgenland-

kroaterne fik vi indblik i Østrigs henholdende mindretalspolitik, men især satte kongressen fokus på romaernes udsatte livsvilkår i mange europæiske lande.

Vi kunne bidrage med et forslag om at tilbyde mennesker fra europæiske kriseregioner deltagelse i et demokratiprojekt, der inspireret af DialogForumNorden, FUEV og mindretallene i grænselandet skal sikre et ophold i regionen for at synliggøre den frugtbare samarbejds-kultur, vi har udviklet, til inspiration for deltagerne fra kriseregionerne. SSF vil tage initiativ til et konkret kursus- og dialogforløb med henblik på gennemførelse næste forår. Endvidere er der planlagt en mindretalspolitisk konference på Christiansborg i forbindelse med Danmarks EU-formandskab 1. halvår 2012.

»Fred ernærer, krig fortærer« - mindretalspolitik er fredspolitik.

SYDSLESVIGSK
FORENING

Egernförde

Orgelkoncert

[KONTAKT] Am Mittwoch, den 17. August, 20 Uhr, findet in der Dänischen Kirche in der Ostlandstr. 21-23 in Eckernförde im Rahmen des diesjährigen Orgelfestivals ein Orgelkonzert statt. In diesem Konzert werden die Organisten Stefan Krueger, Flensburg, und Christoph Rumohr ein Programm zu Gehör bringen, das von der Barockzeit bis zur Moderne

reicht. Auf dem Programm stehen Werke von Buxtehude, P. Bruna, G. Böhm, J. S. Bach, W. Boyce, Reger und Alain. Dieses Konzert ist zwar eintrittsfrei aber ein Benefiz-Konzert, dessen Spendenerlös dem südschleswigschen Senioren-Erholungsheim Benetgaard/DK zugute kommt.

Christoph Rumohr

SdU

Tårnet på Ejer Bavnehøj nær Skanderborg.

Aktiv kulturel dag med petanque og folkemøde

[KONTAKT] SdU-arbejdsgruppen Senioridræt / 50+ inviterer til »Aktiv kulturel dag« søndag den 28. august med petanque i Them og deltagelse i folkemødet på Ejer Bavnehøj nær Skanderborg. I Them spilles petanque og tæppecurling med spillere fra Them GF (»Ildræt om Dagen«) og bliver der mulighed for at besøge Them Egsmuseum. Efter middagen i Them er der deltagelse i folkemødet på Ejer Bavnehøj med kaffe.

Der er afgang for tilmeldte med bus

kl. 7.30 fra parkeringspladsen ved Padborg grænseovergang, hvor deltagerne er tilbage ca. kl. 18. Deltagelse koster 35 euro, der opkræves pr. regning. Tilmelding senest i dag, 11. august til SdU, Flensborghus, Nørregade/Norderstr. 76, D-24939 Flensburg, christel@sdu.de Yderligere oplysninger: Otto Putzer tlf. 0461-71437, Anders Schaltz Andersen tlf. 04846-590, Ingo Nielsen tlf. 04606-607.

Ugen der kommer

13. SSF-distrikt **Vanderup/Jørnl** og Kvindeforeningen: Sommerudflugt for hele familien til Stormsgaard Landbrugsmuseum fra skolen kl. 13.30
14. Ansgar Menighed **Slesvig**: Sommerfest begyndende med gudstjeneste i Nybjernt Forsamlingshus kl. 10.30
15. **Flensburg** SSF-distrikt Nord: Hyggeeftermiddag med Margretheklubben i menigheds huset kl. 14
SSF-distrikt **Jaruplund, Veding og Sankelmark**: Gabys læsekreds på Jaruplund Skole kl. 19.30
16. **Lyksborg** Kvindeforening: Hyggemøde på skolen kl. 15.30
17. **Oksbøl** Kvindeforening: Hyggemøde i forsamlingshuset kl. 19
SSF- og SSW-distrikt **Oversø/Frørup**, Kvindeforeningen og Ældreklubben: Udflugt ud i det blå fra Trene-Skolen i Frørup kl. 10.30

Margrethegården Slesvig

Næsten alle Margrethegårdens beboere i Slesvig deltog i en hyggelig sammenkomst forleden med god mad, en munter snak og en harmonisk stemning.

Den ældste beboer i SSFs senior-anlæg i Bismarcksgade er Walter Petersen, t.h., her sammen med livsledsageren Rosi Weber. Walter fylder 90 næste forår og er den, der har boet længst i huset. Han er lidt gangbesværet men spadserer tappert sine små ture hver dag. Han spiller gerne på mundharmonikaen, et tegn på livsmod og humor. »De gamle er ikke glemt,« siger han ihukommende alle svundne oplevelser i årtier. Anneliese Hahn t.v. er senior blandt damerne, tæt på de 85. Hun hygger sig i solen og tager livet og det omskiftelige sommervejr som givet.

Godt naboskab trives

[KONTAKT] Der er smukt og hyggeligt i gården på Margrethegården, SSFs ældreboliger i Slesvig. Dronning Margrethes yndlingsblomster, der kunstnerisk udformet pynter gavlen, har sat nogle blade til, et synligt udtryk for, at der er altid er noget i denne store beboelsesejendom, der skal vedligeholdes. »Vær glad og taknemmelig for at kunne bo her,« var der én der sagde for nylig - og bankede i bordet. For der står mange i køen og venter på at kunne flytte ind.

»Jamen, det er vi skam også,« var alle beboerne i kor enige om sidst, da de var samlet til fællesspisning og -hygge i det frie. Det havde været en dejlig dag. Til langt ud på natten havde man haft en god snak over god mad, saft, selters, sekt og Walters efterhånden så populære jægerdrink. Et sådant arrangement skal gentages; der er allerede tale om en efterårs-gløggften og måske en lille maskerade med »hvem er hvem.«

Johanna

Hermann Andersen t.v. hjælper altid gerne, med særlig sympati for roser og muntre spurve. Her bistår han den dygtige grillmester Walter Patzke t.h. med lækker grillning til hele selskabet på 21 deltagere. (Fotos: Bernd Bossemeier)

Kortfilmdage Flensburg

Masser af spille-, tegne- og dokumentarfilm

[KONTAKT] Når »Flensburger Kurzfilmtage« 2011 afvikles 9.-12. november - på vanlig vis også med et dansk perspektiv - er Sydslesvigsk Forening denne gang ikke kun med som tilrettelægger af det danske program men også som sponsor til en film-pris til den bedste danske film. Fra den 9. til den 12. november gennemføres de flensborgske kortfilmdage »Flensburger Kurzfilmtage« for 11. gang. Ved siden af et tematisk specialprogram er der sat fokus på en

konkurrence mellem de aktuelle produktioner. Blandt de indsendte film vælges 50, som præsenteres for publikum og en jury, som i år består af prof. Christina Schindler, animationsfilm og professor hos HFF Konrad Wolf, Potsdam Babelsberg, Harry Roholt, forfatter og skuespiller, Hamborg, og Claudia Mayer, kunstnisk leder af »Kulturwerkstatt Kühlhaus« i Flensburg. Juryen udvælger vindere i kategorierne spillefilm, dokumentarfilm, animationsfilm (tricky), prisen

til newcomere og prisen til kvindelige filmskabere. For første gang vælges i år også en vinder i kategorien bedste danske film. Vinderen af publikumsprisen bliver valgt ved en publikumsafstemning på festivalen. Indtil 31. juli kunne kortfilm fra tysktalende lande og Danmark indgives hos »Projektbüro/ Fachhochschule Flensburg«. Ved festivalen vises film, der er færdiggjort efter den 1.1.2009 og varer højst 30 minutter. www.flensburger-kurzfilmtage.de

Husum/Ejdersted

Det var hertug Hans den Yngre, der lod Søbygård på Ærø opføre. Han stod også bag bl.a. Lyksborg Slot. (Foto: Ærø Turist- og Erhvervsforening)

Rift om pladserne på Ærø-turen

KONTAKT] Allerede få dage efter at folderen er kommet ud, er halvdelen af pladserne på SSF Husum- og Ejdersted amters fælles Ærø-tur solgt. Nogle havde meldt sig til blot på grundlag af, at de havde hørt om turen eller læst om den i KONTAKT, men da folk fik folderen i hånden, kom der hurtigt flere, så der nu er tilmeldt 25. Turen finder sted den 8.

og 9. oktober med afgang fra Uffe-Skolen i Tønning den 8. kl. 7 og opsamling i Frederiksstad, Husum, Hatsted og Bredsted. Lørdag eftermiddag viser historikeren Jesper Groth, der har et indgående kendskab til øens historie og dens historiefællesskab med Slesvig, rundt på land og i by. Lørdag aften er afsat til at deltagerne kan hygge sig med hinanden.

Noget som flere savnede, da Husum Amt sidste år arrangerede weekend-tur til Thorsminde. Søndag formiddag besøges søfartsmuseet i Marstal. Man er hjemme midt på eftermiddagen søndag. Det kan endnu nås at tilmelde sig på et af vestkystens sekretariater i Husum eller Tønning.

ph.

Gottorp Amt

Med SSF/SSW til Vesterled

[KONTAKT] Der er ledige pladser i bussen, når Sydslesvigsk Forening for Gottorp Amt og Sydslesvigsk Vælgerforening for Slesvig-Flensborg Amt inviterer til en familieuflugt til Lejrskolehjemmet Vesterled lørdag den 27. august med afgang kl. 7.30 fra Schleihallen-p-pladsen i Slesvig. Der bliver frokost i Vesterled, rundvisning i nybygningen ved formand Carsten Dalgaard, en tur til stranden og kaffe med brød i Vesterled. Ca. kl. 15.30 kører bussen tilbage til Slesvig. Turen inkl. frokost og kaffe koster 20 euro for voksne, for voksne SSF-medlemmer 15 euro og 10 euro for børn. Tilmelding til Dansk Sekretariat Slesvig, Lolfod 69, tlf. 04621 23888 senest 19. august.

Vesterled-nybygningen. (Foto: Annemarie Erichsen)

Vesterled-kunst

Glæden ved Vesterled og de nye billeder - del den med andre

Elever fra Treneskolen i Tarp/Frørup har været på strandtur og nyder nu frokosten under det ene af Hans Clausens flotte malerier på det ny Vesterled. (Foto: privat)

[KONTAKT] Opfordringen fra støtteforeningen »Vesterleds Venner« kan aflæses i de to store billeder, som maleren Hans Clausen, Skørring Gl. Skole, har malet til den nyopførte hovedbygning til lejrskolehjemmet Vesterled på Holmslands Klit. Vesterleds bestyrelse henvendte sig for to år siden til Hans Clausen, der stammer fra Slesvig og selv er »barn« af stedet, med et ønske om to malerier til deres kommende nye hovedbygning foran den høje klit. Vesterled i Sdr. Haurvig, 12 km syd for Hvide Sande, har været lejr-

skole siden efterkrigstiden, da en fhv. tysk militærbarak af Grænsforeningerne i de fhv. Ribe og Ringkøbing amter blev omdannet til lejrskolehjem for sydslesvigiske skolebørn. Mange tusinde børn fra de danske skoler syd for grænsen - ja, faktisk alle på et eller andet tidspunkt i deres skoletid - har gennem årene haft den store glæde af et mere eller mindre solfyldt ophold mellem klitterne - et smukt stykke af Danmark, som de aldrig glemmer, og som er blevet en lille del af dem selv. De mange års brug sled hårdt på den gamle bygning og gjorde det derfor nødvendigt at foretage en nybygning. Den gamle barak blev revet ned og er nu blevet erstattet af en flot ny hovedbygning, der er blevet opført med økonomisk støtte fra primært A.P. Møller Fonden. Bygningen er færdig og taget i brug: møbler, gryder, potter og pander - og nye malerier - er på plads, vist frem for offentligheden en weekend i juni og udgør en tidssvarende ramme for fortsatte skønne lejrskoleophold på den jyske vestkyst. www.hans-clausen.dk

Tur til Okseøerne

[KONTAKT] SSF Husum inviterer sine medlemmer og venner til en tur til Okseøerne og Sønderhav - Ausflug zu den Ochseninseln - lørdag den 27. august. Afgang er kl. 12 fra Husumhus. I Sønderhav kan man spise en af de prisværdige hotdogs fra Annies Kiosk.

Så tages over til Store Okseø, hvor man får kaffe. Ca. kl. 18 er alle tilbage i Husum. Pris: 10 euro for medlemmer, 15 euro for ikke-medlemmer. Inkluderet i prisen er bus, færge og kaffe. Tilmelding senest 18. august til Uwe Ney, tlf. 04841 61595.

Flensburg

Kinderhofkultur

[KONTAKT] Vom gestrigen Mittwoch bis zum morgigen Freitag täglich 14-18 Uhr steht auch in diesem Jahr die Kinderhofkultur wieder unter dem Motto »Alte Handwerkskünste«. Große und kleine Kinder können im Hof der Marienkirche Schmieden, Drehseln und Kunsthandwerken. Um 15 Uhr gibt es eine Musik- oder Theatervorstellung: Heute, Donnerstag spielt das Tاملan-Theater den »Froschkönig...

oder: wie man ins Schloß gelangt«. Das Duo inszeniert den Froschkönig als Märchenkomödie mit Blues- und Popduett. Und Freitag bringt Jesper Falch in seinem »Trommelkonzert« 120 Trommeln aus Dänemark mit, um bei der Kinderhofkultur ein großes Mitmachkonzert zu veranstalten. Die Veranstaltung wird finanziell von SdU unterstützt.

Geschichte

Hörfunk auch in Nordfriesland

[KONTAKT] Schon bald nachdem die Nordische Rundfunk AG, NORAG, 1924 von Hamburg aus die ersten Sendungen ausstrahlte, hatte das neue Medium auch erste Hörer in Nordfriesland. Das war der Ausgangspunkt des Vortrages von Werner Junge, Leiter des NDR-Studios Flensburg, beim 21. Nordfriesischen Sommer-Institut zum Thema »Wie der Rundfunk nach Nordfriesland kam«. Werner Junge, aus Sankt Peter-Ording stammend und seine journalistischen Lehrjahre bei den Husumer Nachrichten verbringend, führte mit

fundierten Informationen und einem launigen Vortrag durch fast neun Jahrzehnte Radio, untermalt mit Hörbeispielen. In der NS-Zeit hielt das junge Medium in Form des Volksempfängers in zahlreichen Haushalten Einzug und diente damals vor allem der Nazi-Propaganda. Nach dem Krieg, seit 1950 vom NDR-Studio Flensburg aus, setzte das Radio seinen Siegeszug fort. Inzwischen wurde es zwar vom Fernseher aus den Wohnzimmern verdrängt, so Werner Junge, es hat sich aber neue Wege zum Publikum erschlossen.

fp

SSF/SdU

ARRANGEMENTER I SYDSLESVIG • AUG./SEPT.

Modern Brass Quintet

Do 11.08.11 • 20:30 • Flensburg

Dansk Centralbiblioteks Hof, Norderstr. 59
Ver.: Kulturbüro Flensburg, gefördert vom SSF

Seaside Rendezvous - Flensburg Open Air

Fr 26.08.11 & Sa. 27.08.11 • Flensburg

Kühlhaus Außengelände, Mühlendamm 25
Ver.: Seaside Rendezvous-Flensburg Open Air, unterstützt vom SSF u.w.

Perler for svin

Fr 02.09.11 • 20:00 • Flensburg

Det lille teater, Marienstr. 20 c

Lø 03.09.11 • 20:00 • Slesvig

Schleiklinikum - Casino Stadtfeld, Am Damm 1
Arr.: SSF & SdU

Fireworks

To 15.09.11 • 19:30 • Flensburg

Flensborghus, Norderstr. 76
Arr.: SSF & SdU

Sønderjyllands Symfoniorkester

Pärt, Nielsen, Sibelius

Fr 16.09.11 • 20:00 • Flensburg

Dt. Haus, Friedrich-Ebert-Str. 7
Arr.: SSF

Jens Nauntofte - Foredrag og diskussion »Det arabiske oprør«

Lø 17.09.11 • 11:00 • Flensburg

Flensborghus, Norderstr. 76
Arr.: SSF Flensburg by

ssf-billetterne.de

Løssalg i alle SSFs sekretariater, Aktivitetshuset, på tlf. +49 461 14408 125 og ved indgangen

Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger

NF Sommerinstitut

Silke von Bremen vor dem Nordfriisk Instituut. (Foto: Fiete Pingel)

Vier Lebensläufe lebendig geschildert

[KONTAKT] Henriette Hirschfeld-Tiburtius legte bei ihrem Bestreben, eine regelrechte akademische Ausbildung zur Zahnärztin zu absolvieren, ein Selbstbewusstsein an den Tag, die ihren Vorfahren mütterlicherseits aus einer Sylter Kapitänfamilie wohl angestanden hätte. Zu diesem Schluss kam Silke von Bremen bei ihrem Vortrag »Die erste deutsche Zahnärztin: eine Nordfriesin – von Sylt. Vier spannende Lebensläufe« im Rahmen des 21. Nordfriesischen Sommer-Instituts im Nordfriisk Instituut in Bredstedt. Henriette, die 1834 als Tochter des Westerländer Pastors Pagelsen zur Welt kam, setzte sich gegen den Zeitgeist durch, der Frauen wenig zutraute und wenig erlaubte, so die studierte Geografin Silke von Bremen, die auf Sylt als Publizistin und Gästeführerin tätig ist. Nach einem Studium in den USA betrieb Henriette Hirschfeld-Tiburtius in Berlin ihre Praxis. Sie setzte sich für die medizinische Versorgung der städtischen Unterschicht und für die Förderung von Frauen im Beruf ein. Uwe Jens Lornsen, 1793 in Keitum geborener, schleswig-holsteinischer Vorkämpfer der parlamentarischen Demokratie, führte privat ein Leben, das von Unglück und Krankheit geprägt war. Das stellte Silke von Bremen heraus. Lornsen, der auf politischem Gebiet eine bedeutende Lebensleistung vorzuweisen hat, litt unter Hypochondrie und war von seiner Kindheit an ein einsamer Mensch. Er ging für einige Jahre nach Brasilien in ein vor allem auch persönliches Exil, so die

Referentin. 1838 nahm er sich in Genf das Leben. Im Jahre 1903 ließ der Berliner Restaurantbesitzer Otto Busse am Westerländer Strand das Hotel Miramar errichten, das sich bis heute im Familienbesitz befindet. Sein Sohn Georg August Busse (1867–1947) übernahm die Leitung des Hauses. Er war von Hause aus Künstler, so Silke von Bremen in ihrem ebenso kurzweiligen wie kenntnisreichen Vortrag, und hatte Kontakte zu Prominenten seiner Zeit. Er war es, der z.B. Außenminister Gustav Stresemann, Schauspieler Hans Albers oder Flugpionierin Elly Beinhorn nach Westerland lockte. Zwischen den Inseln Sylt und Capri spielten sich Kindheit und Jugend der 1927 geborenen Schriftstellerin Claretta Cerio ab, so die Referentin abschließend. Ihre Mutter stammte von Capri und war ihrem Mann Ernst Wiedermann auf dessen Heimatinsel Sylt gefolgt. Sein Vater Otto Wiedermann hatte 1896 in Westerland ein erfolgreiches Café eröffnet. In ihrer Biografie »Mit Bedenken versetzt« schildert Claretta Cerio jene Zeit, die nicht zuletzt – auch auf der Insel – durch das Aufkommen des Nationalsozialismus geprägt war. Ihr Vater gehörte zu den überzeugten Anhängern Hitlers, musste dann aber – Ironie des Schicksals – aus der SA, der Kampforganisation der Partei, austreten, weil man sich »plötzlich« daran erinnerte, dass seine Mutter die Tochter eines jüdischen Gastgastes war.

Fiete Pingel

Frisia Historica

Gruppenbild Frisia Historica. (Foto: Frisia Historica)

Erstes Friesisch-Historisches Treyben zu Niebüll

[KONTAKT] Nach zwei schönen Veranstaltungen auf heimischem Gelände in Stedesand lud der Verein Frisia Historica zum ersten Friesisch-Historischen Treyben zu Niebüll ein. An einem Wochenende im Juli fühlten sich die Besucher des Geländes rund um die Wehle zwischen Deichstraße und Mühlenstraße in das Mittelalter zurück versetzt. Passend zum mittelalterlichen Jubiläum der Stadt und unter tätiger Mithilfe der Friisk Foriining hatten die mittelalterlichen Nordfriesen zum dritten Mal ein mittelalterliches Fest auf die Beine gestellt. Den Besuchern bot man ein rundum mittelalterlich-kurzweiliges Vergnügen, und das ganz ohne den üblichen Wegezoll. Im Frühmittelalter, vor ca. 1200 Jahren begann die Besiedlung der nordfriesischen Westküste durch die Friesen, gleichzeitig erlebten die Wikinger den Beginn ihrer Blütezeit. Das damalige Miteinander zwischen den (Nord-)Friesen und den Wikingern lässt sich nicht zuletzt durch den historischen, inzwischen sogar touristisch aufgearbeiteten und speziell markierten »Wikinger-Friesen-Weg« von St. Peter-Ording an der Nordsee bis nach Maasholm an der Ostsee nachvollziehen. Ein Eintauchen in diese Zeit wollten die z. Zt. 28 Mitglieder des eingetragenen und als gemeinnützig anerkannten Vereines Frisia Historica mit Hilfe der weiteren friesischen Heerlager und befreundeten Wikingerguppen sowie der zahlreichen Händler, Handwerker und Marktbes-

chicker ihren Besuchern nahe bringen. Für die musikalische Unterhaltung sorgte die wurtfriesische Gruppe Wortsatia, welche mittelalterlich-friesische Klänge ertönen liess, sowie eine Bardin namens Lautenklang & Minnesang. Erfreulich war auch, dass die Eiderstedter Tanzformation Mahbanu den Weg nach Niebüll fand, um mit ihren mittelalterlich-orientalischen Tänzen auch dem Auge des geneigten Musikliebhabers etwas zu bieten. Für Unterhaltung und Kurzweil sorgten außerdem ein nährischer Geschichtenerzähler und ein Wortakrobat. Mit einer kleinen Feuershow als Appetithappen am Freitagabend und einer etwas aufwendigeren Show am Sonnabendabend ging der Markt jeweils gegen Mitternacht zu Ende, um dann am Sonnabend bzw. Sonntag wieder um 10 Uhr eröffnet zu werden. Über alle Tage gab es diverse mittelalterliche Aktivitäten zum Mitmachen für groß und klein, u.a. hatte auch eine Schule für mittelalterlichen Schwert-Schaukampf (www.schwertschaukampf.de) ihr Kommen angekündigt, auch um das geneigte Publikum durchaus mit ein zu beziehen. Eine mittelalterliche Knappenausbildung für Kinder konnte durchlaufen, Zweikämpfe auf dem hölzernen Drachen ausgefochten, Ponys geritten, mit dem Bogen geschossen sowie diverse mittelalterliche Handwerke ausprobiert werden.

Weitere Höhepunkte der Veranstaltung war die am Sonnabendnachmittag stattfindende inoffizielle Weltmeisterschaft im »Gibseln«, einem mittelalterlich-friesischem Spiel, nicht ganz unähnlich dem moderneren Schlagball, nur ohne Ball, dafür mit zusätzlichem Stock durchgeführt, unter Federführung der Friisk Foriining auf dem Sportplatz der Jugendherberge. Frisia Historica bedankt sich bei Pastor Winter, der dem Gedanken der sonntäglichen Taufe des jüngsten Vereinsmitgliedes Juno Marie Friedrichs an (bzw. in) der Wehle erfreulicherweise positiv gegenüber stand, die Idee der jungen Eltern unterstützte und auch realisierte. Natürlich wurde auch für das leibliche Wohl der Besucher gesorgt. Auf Standgebühren wurde zugunsten moderater Preise verzichtet, ebenso auf ein Eintrittsgeld. Stattdessen stand eine Spendenschutulle bereit, in die jedermann hineinstecken konnte, was er/sie konnte oder mochte. Der Verein freute sich über jede Einnahme, um die anstehenden Kosten zu decken. Daher sei auch allen Spendern ganz herzlich gedankt, die mit ihrer mal kleineren mal größeren Unterstützung erst dafür gesorgt hatten, dass ein so umfangreiches Programm geboten werden konnte. www.frisia-historica.de

Baupflege

Baugeschichtliche Spurensuche

[KONTAKT] Die Geschichte des Kirchenbaus reicht in Nordfriesland rund 800 Jahre zurück. Die ältesten erhaltenen Bauern- und Bürgerhäuser entstanden vor etwa 500 Jahren. Die historischen Gebäude weisen vielfach Spuren auf, anhand derer man ihre Entwicklung nachvollziehen kann. Darüber berichtete die Tetenbüller Architektin Ellen Bauer kürzlich bei ihrem Vortrag »Spurensuche. Erkenntnisse zur Architektur in Nordfriesland« im überfüllten Vortragssaal des Nordfriisk Instituut in Bredstedt im Rahmen des 21. Nordfriesischen Sommer-Instituts. Beim Bau der ältesten Kirchen wie etwa der in Olde-

rup, so Ellen Bauer, die sich seit der Gründung der IGB 1980 intensiv an deren Dokumentations- und Beratungstätigkeit beteiligt, sind Feldsteine verwendet worden. Vom späten Mittelalter an setzte sich die Ziegelbauweise durch, die auch bei Bürger- und Bauernhäusern nach und nach die traditionellen Holzbauten ersetzten. Anhand einer von Kerstin Sprenger von der IGB vorgeführten Bildpräsentation zeigte die Referentin zahlreiche Spuren im Mauerwerk historischer Häuser, die beispielsweise erkennen ließen, wie sich der schon von den Römern erfundene Bogenbau in nordfriesischen Häu-

sern ausprägte. Gemauerte Bögen zeugen etwa im Roten Haubarg in Witzwort von einem herrschaftlichen Vorgängerbau. Erkennbar sei an vielen Gebäuden in Nordfriesland der architektonische Einfluss aus den Niederlanden, der unter den Herzögen von Schleswig-Holstein-Gottorf im 16. und 17. Jahrhundert eine Hochphase erlebte. Es gelte das baugeschichtliche Erbe sensibel zu pflegen, so Ellen Bauer. So sei es beispielsweise durchaus möglich, ein altes Haus den aktuellen Erfordernissen der Wärmedämmung anzupassen, ohne die Fassade zu »verhutzen«.

Fiete Pingel

Im Nordfriisk Instituut beim IGB-Vortrag: v.l. Prof. Dr. Thomas Steensen, Nordfriisk Instituut, Ellen Bauer, Architektin, Tetenbüll, Kerstin Sprenger, IGB, und Hans-Georg Hostrup, Vorsitzender IGB. (Foto: Fiete Pingel)

Grænseoverskridende interesser

Fra en T3-bussfest i Sverige: Ungerne er fra Sydslesvig, Danmark, Sverige og Norge. 2 står knapt nok synligt på billedet inde i bussen, 3 sidder på taget. De er stadig lidt i kontakt med hinanden på dansk på Facebook. (Fotos: privat)

Kortegen er klar til afgang.

Til T3-bustræf på Fyn

[KONTAKT] En weekend for nogle uger siden mødtes det internationale »rugbrødsfolk«, T3 folkevogns-entusiaster, fra Norge, Sverige, Holland og Tyskland, fra Danmark og Sydslesvig til Fyns Træf 2011 - de allerfleste fra Danmark. Til hverdag mødes T3-rugbrødsfolket på hjemmesiden www.t3nettet.dk. Men i de seneste år har T3-folket også organiseret træf på Fyn, hvor der normalt dukker 70-80 T3-»rugbrød« op fra tiden 1979 til 1992. Her er danske sydslesvigere ganske naturligt med på lige fod med alle andre. Denne gang startede de ca. 75 deltagere om fredagen med offroad-øvelser på Treldekanterne i Frederica. Senere blev der kørt i kortegte fra Frederica til Sallinge på Fyn, og om lørdagen var der T3-ræs i en grusgrav mellem Espe og Hillerslev. Men der var også tid til fritid, f.eks. et besøg på Egeskov slot eller mindre ture rundt i landet. Enkelte nøjedes med en fiskestang i hånden og opstilling ved put and take-søen.

FLERE HIGHLIGHTS

Der var flere highlights på træffet. Et af dem er tildelingen af »den gyld-

ne oliekanade« til den flotteste T3-2WD og T3-4WD/ syncro. Også testningen af en normal diesel-motor under et »worst case«-scenarie blev afprøvet: Den blev startet uden olie og uden kølevæske, og den nåede at dreje rundt på fuld speed i 14 sekunder... Her lærte deltagerne en masse om overlevelsesreglerne for motorer i et »rugbrød«. Denne gang fik en sydslesvigsk syncro – en firehjulstrukket T3-model - sin ilddåb. Der blev kørt en del større bakker, og også en 12 meter høj skråning i grus-graven blev taget. Noget, man normalt skal være varsom med, for det er hårdt for materiellet, og er græsset vådt, kører bussen sin helt egen stil. Det var især nordmænd, der kørte ind i det dybe mudder. Materialet var tæt på bristegrænsen, og enkelte busser måtte flere gange trækkes fri af andre T3-syncroer. Specielt hårdt var at trække en hel gruppe på 4 syncroer fri, efter at de alle som en havde kørt sig fast i et kampvognsspor på Treldekanterne. Om aftenen var der hygge hos Sallinge »put and take«, og man havde lejlighed til at reparere mindre skader på T3en, så-

fremt dette var nødvendigt.

UNGERNE HYGGEDE SIG

Der var også masser af plads til bus-folkets unger, der hyggede sig på hele området, og hele flokken stegte skumfiduser hen over midnat ved fiske-søen. Busfolkets pandekagebod blev genåbnet - i år i et telt, fordi den rigtige T3-pandekagebus i vinter 2010 var blevet skudt ned af en japaner i trafikken. Sprogligt foregik det hele på dansk, hvilket især var til gavn for ungerne fra det danske mindretal.

T3-EKSPLOSION

Man regner i dag med, at der er 400 indregistrerede T3-busser i Danmark, og man gætter, at der står omkring 400 »reservedelsbusser« rundt omkring i dronningeriget.

T3-bussen er en newcomer på veteranbilområdet; priserne er i de seneste 3 år eksploderet med over 100 pct. T3-folket har siden mødtes til nyt træf, denne gang på Rømø for at teste sand-, strand- og mudderkørsel bl.a. med nedsat lufttryk i dækkene.

Hovedspring med T3.

Den vælter ikke.

Det er bare alle tiders.

Man er aldrig alene på banen.